

Pánik Szerbiában a bolgár forradalom miatt.

Mint a bolgár távirati ügynökség jelenti, Szófiában a helyzet továbbra is kitűnő. Tegnap este Szófiában hatalmas tüntetés volt, az óriási tömeg lelkesen éltette a nagyhatalmak követéseit. Ebben a pillanatban a hírek szintén örvendések. Itt-ott kísérlet történt a rend megzavarására, de ezeket a kísérleteket rögtön elfojtották. A lakosság mindenütt készséggel támogatja a hatóságokat. Az új közigazgatási tisztviselők elfoglalták állásukat.

Az új kormány összetételében a következő változás történt: Miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter: Cankov Sándor egyetemi tanár, hadügyminiszter Vukov ezredes, külügyminiszter Kalov Kristóf; a többi miniszter megtartotta tárcáját. Minthogy az új miniszterek személye nagy tekintélynek örvend a közvélemény körében, az ország bizalma mindjobban erősödik az új kormány iránt. A kommunisták vezetői ma reggel kijelentették, hogy pártjuk lojális magatartást fog tanúsítani; semmiféle kivételes rendszabályt nem hoztak, még cenzurát sem léptettek életbe.

Boris király ma délután kihallgatáson fogadta az új kormány valamennyi tagját.

Az új kormány minden erejével arra törekszik, hogy a rendet az országban biztosítsa. A kormány szándéka, hogy a jó viszonyt fenntartsa az összes külföldi kormányokkal. A kormányelnök kijelentette, hogy mérsékelt politikát követ, amely biztosítani fogja a nemzetközi szerződések megtartását.

A forradalom története.

A Cseh Sajtóiroda jelenti: A szerb-bolgár határról érkező jelentések szerint a Sztambulinszky-kormány megdöntését tényleges és tartalékos tisztek hajtották végre, akik a forradalom éjszakáján egyenruhát öltöttek. Az összeesküvés élén Lazarov tábornok állott, akinek a macedon-szervezetek is rendelkezésére állottak. Miután a macedonok elégtelenek voltak, Lazarov tábornok összeköltetésbe lépett a tartalékos tisztek ligájával, hogy éjnek idején meglepjék Szófiát és a kormányhatalmat magukhoz ragadják. A Sztambulinszky-kormány, amelynek tudomása volt, hogy nagy összeesküvés készül, az utóbbi időben biztonsági intézkedéseket tett. Maga Sztambulinszky személyes biztonsági okból javarészt Szófián kívül időzött. Naponta csak pár órát töltött a fővárosban, hogy a legstürgebb kormányügyeket elintézzék. Az összeesküvés minden ellenőrzés dacára is sikerült.

Szófiában proklamálták a kivételes állapotot. A várost csapatok és macedon-bandák szállották meg. A lakosság fél attól, hogy a komitácsi Sztambulinszky hívein véres bosszút állnak. Szófiában több előkelő személyiséget letartóztattak, a volt minisztereken kívül több kormánypárti képviselőt is. A forradalmi események folytán beszüntetett vasuti forgalmat a múlt éjjel helyreállították. A konstantinápolyi express, amelynek tegnap kellett volna Belgrádba érkezni, csak ma érkezett oda. Az utasok elbeszélése szerint a Sztambulinszky-kormány eltávolítását éjnek idején teljes csendben hajtották végre, csak a szófiai rendőrfőkapitányt lötték agyon, mert vonakodott a forradalomhoz csatlakozni. Eddig meg nem erősített jelentés szerint Sztambulinszky a parasztpárt tagjaihoz felhívást intézett, hogy a győzelmes szófiai forradalmárokkal vegyék fel a harcot.

Pánik Belgrádban.

Belgrádból jelentik, hogy a szófiai államcsinnyről szombat este érkezett meg az első hír, de nem lehetett rajta eligazodni, az itteni bolgár követségen pedig megtagadtak minden felvilágosítást. A hírtelen kerekedett forradalom Belgrádban meglepetést keltett s azt mondják illetékes helyen, hogy ezek az események káros hatással lehetnek az éppen legutóbb megalapozott bolgár-jugoszláv jogviszonyra nézve. Attól félnek, hogy az új irányzat az egykori szerbellenes uton fog haladni. Sem vasuti, sem táviró érintkezés nincs szombat este óta Belgrád és Szófia között. A határról érkező utasok, akik gyalogszerrel jönnek, úgy tudják, hogy Sztambulinszky falusi nyaralójában van és még nem fogták el.

Egy másik jelentés szerint Belgrádban a bolgár átalakulási hírek valóságos pánikot idéztek elő. Attól félnek, hogy Bulgáriában olyan párt kerekedik felül, amely Kemal pasához hasonló politikát kezd és ezért Jugoszláviában tegnap óta katonai előkészületeket tettek.

A Grazer Tagespost-nak jelenti Szófiából: Cankov miniszterelnök tegnap Radics jugoszláv kövelnél látogatást tett és kifejtette előtte, hogy az új kormány, melyet a nemzeti koncentráció kormányának mondott, milyen programot tart szem előtt. A követ azt válaszolta, hogy a délszláv kormány egy forradalmi bulgár kormány alakulásának aligha örvendhet, mert gondolhatja, hogy az nyíltan a békeszerződés ellen fog törni.

Fölmentik állásától a bodomi kertgazdaság vezetőjét.

(A Szege tudósítójától.) A város bodomi konyhakertgazdasága körül az utóbbi időben több panasz merült fel. A tanács néhány tagja állandóan kifogásolta, hogy a pompásan föl-szerelt száznegyvenöt holdas kertgazdaság egyáltalában nem elégíti ki azokat a reményeket, amelyeket annak idején, amikor létesítését elhatározta a tanács, hozzája fűztek. Kifogásolták, hogy az üzem vezetésével megbízott főkertész alig mutat fel valami eredményt, hogy a bodomi termények ára egyáltalában nincs hatással a piaci árakra, mert alig van közöttük valami kevés különbség, azonban az üzem vezetőjének volt néhány súlyosabb szavú pártfogója és így kenyérlődrésre nem került sor. A helyzet most mégis megváltozott. A központosított városi üzemek igazgatósága nyomós okok alapján javaslatot terjesztett a polgármester elé és kérte a bodomi kertgazdaság vezetésével megbízott főkertész felmentését.

A kényes ügyet, amelynek néhány motívuma kissé hasonlít a köztisztasági üzem nem régen fölmentett vezetőjének ugyancsak kényes ügyéhez — teljes diszkrécióval kezelik a torony alatt. Ez a diszkréció, ha indokolt is néha, amikor a közérdek szempontjából előnyösebb, ebben az esetben érthetetlen, hiszen most éppen a közérdek kívánja meg a teljes nyilvánosságot. A város közönsége ugyanis joggal kíváncsi bizonyos változások magyarázatára.

A dolog úgy történt, hogy a városi üzemek központi igazgatósága minden üzem felügyeletével egy-egy tanács-, helyesebben igazgatósági tagot bizott meg. A bodomi kertgazdaság felügyelete Fodor Jenő adóügyi tanácsnokra jutott, aki néhány nap előtt Korom Mihállyal, az

igazgatóság egyik külső tagjával meglepő vizsgálatot tartott a kertgazdaságban. A vizsgálat eredményéről részletes jelentésben számolt be az igazgatóság legközelebbi ülésén. A vizsgálat eredménye pedig mindenben igazolta a régi vádakat. A bodomi kertgazdaság botránnyosan elhanyagolt állapotban van. A lehetőségek kihatás nélkül, mintha az üzemmel nem törődne senki. A termények akkor kerülnek már be a piacra, amikor elvesztették az újdonság jellegüket. Május ötödikén hoztak be például először salátát, ezzel szemben pedig a piacon a kofák és a minden modernebb gazdasági felszerelés nélkül termelő kisgazdák már április derekán árulták terményeiket. Hasonlóképpen elkésett a Bodom a zöldborsóval és a karalábéval is, mert amikor a piacon már árusították, a kertgazdaságban még híre sem volt.

Ennek a hanyag kezelésnek a következménye, hogy a múlt gazdasági évben a kertgazdaság holdanként mindössze hétezer korona tiszta hasznót mutathatott csak ki, pedig a 145 holdból tíz hold lucernás van, amelynek kezelése egy fillérbe sem kerül és a gazdák tíz mázsa buza évi haszonbért is fizetnek egy hold heréért. A mai buzaárak mellett ennek a tíz hold lucernásnak az évi jövedelme tehát több, mint két és félmillió korona, ami azt jelenti, hogy a százharmincöt hold konyhakert ugyszólván semmit sem jövedelmezett. A bodomi kertgazdaságot annak idején a város a modern gazdálkodás minden eszközével felszerelte. Maga a föld is a legjobb szegedi földek közül való, az üzleti eredménytelenség tehát — különös tekintettel az agrikultura kedvező konjunkturáit, teljesen indokolatlan.

A kertgazdaság üzemvezetőjének helyzetét súlyosbította még az is, hogy a vizsgálat során több visszaélésszerű szabálytalanságot is megállapítottak. Megállapították, hogy az üzemvezető jóval túllépte a város és a közte létrejött eredeti megállapodás kereteit, saját céljaira többet fordított, mint amennyihez joga lett volna.

Az üzemek központi igazgatósága a jelentés alapján úgy határozott, hogy a kertgazdaság üzemvezetőjének felmentését kéri a polgármestertől. Az iratok már a polgármesternél vannak, aki — értesülésünk szerint — rövidesen végleg elintézi ezt a kényes kérdést.

Hírek

— **Diszdoktorrá avatták Lukács Györgyöt.** Ma délután tizenkét órakor avatták a Ferenc József-Tudományegyetem diszdoktorává dr. Lukács György nyugalmazott kultuszminisztert. Elsőnek dr. Pfeiffer Péter rektor mondotta el Lukács György érdemeit, amiért az egyetem honoris causa doktorrá fogadja. Ezután Lukács György elmondotta doktori fogadalmát, majd dr. Reinhold Béla orvoskari dékán honoris causa doktorrá nyilvánította. Lukács György átvette a diplomát, majd hosszabb beszédben köszönte meg a kitüntetést. „Nem kerestem ezt a megtisztelést — mondotta — és éppen ezért annál nagyobb értéket jelent ez számomra, mert önként adta a szegedi egyetem.” A jövőben is — folytatta szavait — tovább fog küzdeni a veneria, az alkoholizmus és a gyermekek pusztulása ellen.

— **Pierre Lotti meghalt.** Háromszavas párisi távirat jelenti, hogy Pierre Lotti, a francia Akadémia tagja tegnap Párisban meghalt. Pierre Lotti kiváló impresszionista regényíró volt, akinek ragyogó afrikai regényeit az egész művelt világon olvasták és szerették. Különösen a múlt század végén és az 1900-as évek elején nagyon népszerű volt az *Izlandi halászok* és a *Spahi története*. 1891-ben elnyerte az Akadémia zöld frakkját, ezután még 15 évig kóborolt a tengeren, mint a francia haditengerészeti kapitánya.

— **Amerikai húst rendel a város.** Teljesen megvilágítja lehetetlen gazdasági helyzetünket az a körülmény, hogy Szegeden jó üzlet az Amerikából importált fagyasztott hus árusítása. A polgármester már régebben megbízta Alexander Lajos állategészségügyi főfelügyelőt, hogy érdeklődjön Budapesten az amerikai hus iránt. Alexander Lajos a hétfői tanácsülésen bejelentette, hogy érintkezésbe lépett az érdekesség budapesti vezérigazgatójával és megtudta, hogy az elsőrendű marhahus ára 1600, a másodikrendű pedig 1200 korona. Megnézte, sőt megízlelte a húst is és úgy találta, hogy jobb, szebb és ízletesebb húst még nem igen evett. A tanács elhatározta, hogy próbára rendel az amerikai husból és azt a hatósági mézarszékben árusíttatja ki. A rendelés ügyében egyébként véglegesen a városi üzemek központi igazgatósága dönt.

— **Prohászka lesz a kalocsai érsek?** Legújabbban a kalocsai érseki székhely legkomolyabb jelöltje Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök, aki ezidő szerint a kormány hivatalos jelöltje. Vele szemben egyhízi körökben erősen lanszírozzák Rott Nándor veszprémi püspöknek kalocsai érsekké való kinevezését. Akár Prohászka, akár Rott kerülne a kalocsai egyházfejedelmi méltóságba, nagyon valószínű, hogy utódjuk mégis Vass József népjóléti miniszter lesz, akiben ugyanis megvan a hajlandóság, hogy a népjóléti tárcát a pástorbottal cserélje fel.

— **Indexrendszer az ipartestületben.** A szegedi ipartestület előjárósága hétfőn délután Körmendy Mátyás elnöklétével ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgya az ipartestületi alkalmazottak fizetésrendezése volt. Az elnökség 50—100 százalékos fizetésemelést javasolt. Marosán Milán módosító indítványt tett. Javasolta, hogy a tisztviselők fizetését egyszersmindkorra paritásos alapon rendezzék. Állapítsák meg a létminimumot és ez minden hónapban, a drágulás arányától függően automatikusan emelkedjék. Az előjáróság egyhangúlag elfogadta Marosán Milán indítványát és így az indexrendszer bevonult az ipartestületbe.